

Steeds minder kinderen worden in Nederlandstalige 'Aandacht voor rijk en gevarieerd essentieel'

© Time De Wilde

Cijfers van Kind en Gezin tonen dat het aandeel van de pasgeborenen in een Nederlandstalige thuissituatie de laatste jaren gemiddeld rond de 40 % schommelt. In de meeste gemeenten is er echter een daling merkbaar. Enkele voorbeelden: in Sint-Genesius-Rode was in 2006 voor 22,2 % van de pasgeborenen de thuistaal het Nederlands, in 2008 was dat nog 18,2 %. In Wezembeek-Oppeem zijn die cijfers voor 2006 en 2008 respectievelijk 14,8 % en 10,9 %. In Drogenbos is de thuistaal voor slechts 3,6 % van de pasgeborenen het Nederlands. In Machelen, geen faciliteitengemeente, daalde het percentage pasgeborenen in een Nederlandstalige omgeving van 49 naar 35 %. Vilvoorde daalt van 38,5 naar 34 %. Ter vergelijking: voor heel Vlaanderen geldt dat ongeveer acht op de tien pasgeborenen het Nederlands als thuistaal kennen.

Voorzichtige conclusies

Die cijfers zeggen veel, maar tegelijk ook niets. Een juiste omschrijving van de term 'thuistaal' dringt zich op. 'Wij vertrekken vanuit twee taalvelden', legt Rita Eggermont van Kind en Gezin uit. 'Er is de 'taal moeder-kind' en de 'taal dienstverlening'. De eerste is de opvoedingstaal waarin het kind in zijn thuismilieu hoofdzakelijk wordt grootgebracht. Met 'taal dienstverlening' wordt de taal bedoeld die voldoende en effectieve communicatie mogelijk maakt bij contacten met Kind en Gezin. Die twee velden samen vormen de taalsituatie in het gezin.'

Omzichtigheid is dus geboden bij het interpreteren van de cijfers. 'Het is geen simpel verhaal en je moet wel wat nuances', gaat Eggermont verder. 'Het is niet omdat in een bepaalde gemeente 40 % van de kinderen het

Nederlands als thuistaal heeft, dat maar 40 % van de kinderen later Nederlands zal spreken. We zien dat kinderen buitenshuis in contact komen met het Nederlands, bijvoorbeeld in de kinderopvang, en zo later toch perfect Nederlands spreken.' De bereidheid om hun kinderen Nederlands te (laten) leren, is er in ieder geval wel bij niet-Nederlandstalige ouders. In de Nederlandstalige scholen van de verschillende gemeenten zitten in verhouding meer kinderen dan volgens de cijfers over de thuistaal zou kunnen worden verondersteld.

Internationale instroom

Van de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand halen maar vijf gemeenten de 50 % met Nederlands als thuistaal van pasgeborenen. Dat zijn Asse (56,7 %), Beersel (53,1 %), Dilbeek (54,2 %), Meise (66,2 %) en

thuisituatie geboren taalaanbod is

Merchtem (81,7 %). Er is stellig sprake van ont nederlandse. Vaak is dat ten voordele van het Frans, maar ook het Engels en het Duits winnen terrein. Als pasgeborenen niet het Nederlands als thuistaal hebben, is dat meestal het Frans. In Drogenbos, Linkebeek en Sint-Genesius-Rode heeft ongeveer 65 % van de pasgeborenen Frans als thuistaal. In Beersel, Grimbergen, Hoeilaart, Machelen, Overijse, Tervuren en Zaventem schommelt dat percentage rond de 30 %. Hoeilaart, Kraainem, Overijse en Wezembeek-Oppem hebben een percentage van 6 à 7 % gezinnen met het Engels als thuistaal. In Tervuren is dat 9 %. 'We zien dat vanuit Brussel een steeds internationalere instroom naar de Vlaamse Rand komt', gaat Eggermont verder. 'Dat heeft natuurlijk gevolgen, ook voor de kinderopvang en het kleuteronderwijs. In de kinderopvang kan men in principe alle talen spreken met de kinderen en de ouders, conform de taalwetgeving. Wat wel geregeld is via de regelgeving kinderopvang, is dat alle communicatie tussen Kind en Gezin en kinderopvangvoorzieningen gesubsidieerd door Kind en Gezin in het Nederlands moet gebeuren, behalve in de faciliteitengemeenten.'

Cruciale drie jaar

Bij het aanleren van een nieuwe taal zijn de eerste drie levensjaren cruciaal. De rol van Kind en Gezin valt daarbij niet te onderschatten. 'Er moet aandacht zijn om elk kind een rijk en gevarieerd taalaanbod te bieden', vult Leen Du Bois, woordvoester van Kind en Gezin, aan. 'Taalontwikkeling is een essentieel onderdeel van de gehele ontwikkeling van het kind, zeker in de eerste drie levensjaren. Vanuit de missie en de centrale waarden van Kind en Gezin is het belangrijk de taalontwikkeling van elk kind te stimuleren. Daarnaast is omgaan met meertaligheid een thema dat centraal staat in onze huidige samenleving. Ouders, kinderen en partners de gepaste ondersteuning bieden om met deze uitdagingen om te gaan, vormt een belangrijke taak voor Kind en Gezin.'

'Kind en Gezin voert een taalbeleid waarin vooreerst de ontwikkeling en verwerving van de thuistaal gestimuleerd en ondersteund worden', gaat Du Bois verder. 'Het is belangrijk de thuistaal een volwaardige plaats te geven, want dat maakt kinderen taalgevoelig. Ze ontwikkelen hierdoor taalvaardigheden die noodzakelijk zijn voor een goede taalverwerving. Het leren van een eventuele tweede taal verloopt hierdoor vlotter. Als de thuistaal niet het Nederlands is, legt Kind en Gezin de nadruk op het belang van het aanvullend verwerven van de Nederlandse taal, zowel voor de ouders als voor het kind. Taal is immers belangrijk om sociale uitsluiting tegen te gaan en om relaties met andere mensen aan te gaan. Maar welke taal een kind als eerste leert, maakt eigenlijk weinig uit. Wel is de rijkdom van het taalaanbod belangrijk', besluit Du Bois.

Wim Troch

SJOENKE is een uitgave van de cultuurraad, het gemeenschapscentrum de Moelie en vzw 'de Rand'. Sjoenke komt tot stand met de steun van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant. De artikels die niet ondertekend zijn, vallen onder de verantwoordelijkheid van de hele redactie.

REDACTIE: Mark De Maeyer, Jef Motté, Jan Otten, Rik Otten, Anne Van Loey

EINDREDACTIE

Olivier Constant,

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

olivier.constant@derand.be

HOOFDREDACTIE

Geert Selleslach, 02 456 97 98

geert.selleslach@derand.be

FOTO'S

Pascale Leemans, Dirk Craps, verenigingen

REDACTIEADRES

GC de Moelie

Sint-Sebastiaanstraat 14, 1630 Linkebeek

02 380 77 51

info@demoelie.be, www.demoelie.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Anne Van Loey, Schaveystraat 29, 1630 Linkebeek

VOOR INFO, TICKETS EN RESERVERING

Voor het eigen programma van de Moelie kan je terecht

bij Pascale Leemans op ma 9.00-12.30 uur, 13.30-17.00

uur en 18.00-20.30 uur, di do vr 9.00-12.30 uur en

13.30-17.00 uur, wo 9.00-13.00 uur

tel. 02-380 77 51 fax. 02-380 40 10

e-mail: info@demoelie.be

website: www.demoelie.be

rek.nr. 091-0113298-31

Gelieve bij een overschrijving steeds het reserveringsnummer en de voorstelling te vermelden.